

Digitalisaation haasteet ikäihmisille

Digitalisaatio on mullistanut monia elämän alueita ja näkyy erityisesti ikäihmisten arjessa. Elämme eräänlaista välivaihetta, jolloin monilla on jo kokemusta sähköisestä viestintäkäytöstä. Joukossamme on kuitenkin myös heitä, joille nämä välineet ovat vieraita, eivätkä he pysty niitä hyödyntämään.

Digitalisaatio tuo paljon haasteita, mutta se voi antaa myös lukuisia mahdollisuuksia ja parantaa ikäihmistenkin elämänlaatua.

Sosiaalisen median ja videopuheluiden avulla ikäihmiset voivat pitää yhteyttä läheisiinsä ja ystäviinsä ja näin välttää yksinäisyyden kokemista. Vaikka ei olla fyysisesti lähekkäin, voi sen lisäksi että kuulee äänen nähdä keskustelukumppanin kasvot ja palan hänen ympäristöään.

Monet tavalliset palvelut kuten pankkiasiat tai matkalippujen varaukset ovat siirtyneet verkkoon. Terveystieteiden alan palveluita voi osittain tehdä sähköisesti. Tämä on sujuvoittanut palveluiden käyttöä ja säästää aikaa, kun voi kotona hoitaa asioita. Terveystieteiden alalla etävastaanotto toiminta on laajentunut viime vuosina voimakkaasti. Myös sairauden hoitoon liittyy seuranta, jota voidaan tehdä sähköisesti.

Digitalisaatio voi tuoda myös kulttuuripalvelut lähemmäksi ikäihmistä. Internetin kanavien kautta voi seurata konsertteja, katsoa elokuvia tai dokumenttiohjelmia tai tehdä vaikka nojatuolimatkan. On myös mahdollista opiskella verkkokursseilla tai etsiä vaikkapa käsityö- tai leivontaohjeita tai ohjattuja liikuntatuokioita. Äänikirjat mahdollistavat ”lukemisen”, vaikka näkö olisi jo heikentynyt.

Monet tämän ajan ikäihmiset eivät vielä osaa tai halua käyttää sähköisiä viestimiä. Osalle ne ovat tuttuja esimerkiksi työssäoloajalta. Onkin ensiarvoisen tärkeää, että ikäihmisille järjestetään riittävästi mahdollisuuksia oppia digilaitteiden käyttöä. Koulutuksen tulee olla jatkuvaa vapaan sivistystyön osa-alueena. Opetuksessa on erityisesti korostettava huolellisuutta ja turvallisuustekijöitä. On kerrottava digitaalisen maailman riskeistä ja miten ne voidaan välttää.

Sähköinen viestintä voi aiheuttaa eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Julkinen tiedottaminen on myös siirtynyt hyvin laajasti verkkoon internet-sivuille tai sosiaalisen median kanaviin. Kaikilla paikkalunnilla ei enää ilmesty paikallislehteä ja siksi pitää luoda uusia tapoja tiedottaa niille, joita sähköinen viestintä ei tavoita.

Ikäihmisille tulee kertoa digitalisaation myötä avautuvista mahdollisuuksista. Heillä tulee olla jatkuva tuki ja heitä tulee myös rohkaista opiskelemaan digitaalisia taitoja, jotta he voivat hoitaa asioitaan niin pitkään kuin heidän toimintakykynsä sen mahdollistaa.

Parhaimmillaan digitaaliset välineet rikastuttavat elämää ja parantavat elämänlaatua. Ne mahdollistavat osallisuuden ympäröivässä yhteisössä ja yhteiskunnassa ja siten edistävät ikäihmistenkin hyvinvointia. Elämme välivaihetta, jossa osa väestöstä ei ole tottunut sähköiseen asiointiin ja siksi sille tarvitaan vielä vaihtoehtoja. Mahdollisuus tiedonsaantiin ja palveluiden käyttöön tulee taata myös niille, jotka eivät sähköisiä välineitä pysty käyttämään.